

Udkast

Fremsat den x af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Kriminalpræventive sociale indsatser)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 810 af 19. juli 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 65 a affattes således:

»§ 65 a. Ankestyrelsen følger løbende i sin virksomhed, herunder ved gennemgang af et antal konkrete sager, kommunernes indsats over for børn eller unge, der mistænkes for eller har begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. Politiet orienterer efter anmodning fra Ankestyrelsen skriftligt om konkrete underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet.«

2. I § 66, nr. 6, indsættes efter »døgninstitutioner«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

3. I § 67, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.: »Kommunalbestyrelsen skal herunder sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

4. I § 72, stk. 1, nr. 10, indsættes efter »døgninstitutioner«: »og på delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«

5. I § 74, stk. 1, nr. 11, indsættes efter »døgninstitutioner«: »og på delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

6. I § 123 a, stk. 2, ændres »og delvis lukkede døgninstitutioner« til: », delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

7. I overskriften før § 123 b indsættes efter »døgninstitutioner«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

8. I § 123 b, stk. 1, indsættes efter »17 år«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

9. I § 123 b, stk. 2 og 6, indsættes efter »institutioner«: »og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner«.

10. I § 123 b, stk. 3, indsættes efter »institution«: »eller på en delvis lukket afdeling på en døgninstitution«.

11. Efter § 137 d indsættes i afsnit VII.

»Kapitel 24 a

Fuldbyrkelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Anvendelsesområde og formål

§ 137 e. Efter reglerne i dette kapitel kan der træffes afgørelse om indgreb, jf. § 137 g - § 137 j, over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt på et anbringelsessted, jf. § 66, nr. 5 og 6, og en boform, jf. § 108, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Stk. 2. Personer under 18 år uden nedsat psykisk funktionsevne er omfattet af dette kapitel, hvis den pågældende er anbragt på et anbringelsessted, jf. § 66, nr. 5 og 6.

1) som led i fuldbyrkelsen af en fængselsstraf, jf. straffuldbyrkelseslovens § 78,

2) som surrogat for varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 765, eller

3) som led i en foranstaltning idømt i henhold til straffelovens § 74 a.

Stk. 3. Kapitlet omfatter ikke personer, som bliver boende på anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108, efter, at den strafferetlige foranstaltning er ophævet.

Myndighed

§ 137 f. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffer afgørelse om de i § 137 g - § 137 j nævnte indgreb.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan bemyndige lederen og dennes stedfortræder af anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformen, jf. § 108, til at træffe afgørelse om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Bemyndigelse efter 1. pkt. kan gives til ledere og stedfortrædere af anbringelsessteder, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. 108, der drives af kommuner, regioner og private.

Stk. 3. Indgreb kan udføres af ansatte på anbringelsessteder, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108, der drives af kommuner, regioner eller private.

Stk. 4. Det er en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer.

De enkelte indgreb

Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon

§ 137 g. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at den anbragtes brug af telefon og internet i et konkret tilfælde skal påhøres eller overvåges, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Stk. 2. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at den anbragtes adgang til at benytte telefon og internet afbrydes eller forhindres, hvis det er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæs-

sige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Stk. 3. Den anbragtes kommunikation med offentlige myndigheder, advokater, værger eller bistandsværger kan dog hverken påhøres, overvåges, afbrydes eller forhindres.

Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele

§ 137 h. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Inddragelse af den anbragtes effekter

§ 137 i. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om inddragelse af effekter, der er i den anbragtes besiddelse, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Aflåsning af den anbragtes bolig for natten

§ 137 j. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at en anbragt i en boform, jf. § 108, kan låses inde i sin bolig om natten i op til otte timer i perioden mellem kl. 21.00 og kl. 8.00, hvis der er nærliggende risiko for, at den anbragte ellers vil undvige fra boformen.

Stk. 2. Afgørelse om indgreb efter stk. 1 forudsætter, at

- 1) indgrebet er forsvarligt og ikke indebærer en sundhedsmæssig risiko for den anbragte,
- 2) den anbragte ikke er selvmordstruet,
- 3) den anbragte har tilkaldemulighed fra boligen, som den pågældende er i stand til at betjene, og at personalet via den kan tilkaldes,
- 4) den anbragte har adgang til toilet og vand i sin bolig, og
- 5) der iværksættes jævnlig overvågning i det tidsrum, hvor den pågældende er låst inde.

Indgrebets udstrækning

§ 137 k. Iværksatte indgreb skal straks bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længere er til stede.

Stk. 2. Den kommune eller person, der har truffet afgørelsen om indgreb, jf. § 137 g, stk. 1 og 2, skal løbende overveje spørgsmålet om at bringe et iværksat indgreb til ophør.

Klageadgang

§ 137 l. Afgørelser om indgreb, jf. § 137 g - § 137 j, kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. En værge, bistandsværge, ægtefælle, pårørende, forældremyndighedsindehaver eller en anden repræsentant for den person, som indgrebet vedrører, kan klage over afgørelsen, når den pågældende ikke selv er i stand til at klage.

Registrering og indberetning

§ 137 m. Ethvert indgreb, der er eller har været iværksat, skal registreres straks. Registreringen indberettes af lederen eller dennes stedfortræder af anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, og

boformen, jf. § 108, til den kommunalbestyrelse, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Registreringen skal indeholde oplysninger om

- 1) den anbragtes navn,
- 2) tidspunktet for indgrebet,
- 3) indgrebets varighed,
- 4) indgrebets art og
- 5) begrundelse for indgrebet.

Stk. 2. Den anbragte, som indgrebet har været rettet imod, skal gøres bekendt med registreringen og have lejlighed til at ledsage denne med sin egen redegørelse.

Stk. 3. Lederen eller dennes stedfortræder af anbringelsesstedet, jf. § 66, nr. 5 og 6, og boformen, jf. § 108, skal ved månedens udgang sammen med sine kommentarer indsende kopi af registreringerne, jf. stk. 1, til kommunalbestyrelsen, jf. § § 137 f, stk. 1, og orientere det regionsråd, der fører tilsyn, jf. § 5, stk. 7, eller den kommunalbestyrelse, der fører tilsyn, jf. § 148 a, om indberetningen.«

§ 2

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 930 af 17. september 2012, som ændret ved § 7, nr. 1 og 7, i lov nr. 326 af 11. april 2012, foretages følgende ændring:

1. § 16 a, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Kommunalbestyrelsen fører et kriminalpræventivt tilsyn med personer, som i henhold til dom eller kendelse eller som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal undergives tilsyn af de sociale myndigheder. Dette tilsyn føres af den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 b.«

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Stk. 2. § 13, stk. 6, og § 19, stk. 3, i lov om social service og § 65 a i lov om social service, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, ophæves den 1. juli 2016. I § 13 bliver stk. 7-9 herefter stk. 6-8, og i § 19 bliver stk. 4 til stk. 3.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Lovforslagets indledning
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Styrket indsats over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge
 - 2.2. Etablering af delvist lukkede afdelinger for børn og unge
 - 2.3. Styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.
 - 2.4. Præcisering af kommunalbestyrelsens kriminalpræventive tilsyn
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer
9. Sammenfattende skema

1. Lovforslagets indledning

Regeringen har fokus på forebyggelse af kriminalitet. Lovforslaget skal bidrage til en mere effektiv kriminalitetsforebyggelse over for børn og unge samt personer med nedsat psykisk funktionsevne i det sociale system.

Formålet med lovforslaget er at ændre serviceloven, så der indføres særskilt regulering i serviceloven om indgrebsmuligheder over for personer, der er anbragt på anbringelsessteder for børn og unge, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformer for voksne, jf. § 108 i samme lov, i henhold til en afgørelse truffet i forbindelse med en straffesag. Målet er at sikre fuldbyrdelsen af de strafferetlige foranstaltninger, som kommunerne udmønter på det sociale område, herunder i boformer, der ikke er særligt sikret, over for personer, der er frihedsberøvet.

Endvidere er det formålet med lovforslaget at præcisere kommunalbestyrelsens særlige tilsyn med personer, der er under et kriminalpræventivt tilsyn af sociale myndigheder i henhold til en strafferetlig afgørelse.

Ovenstående forslag til lovændringer er en udmøntning af satspuljeaftalen for 2013-2016. Ud over de ovenstående foreslåede lovændringer udmøntes den politiske aftale ved øgede midler til Socialstyrelsen. Formålet er at kompensere Socialstyrelsen dels for en udvidet mængde af sager hos VISO i forbindelse med lovforslaget, herunder i forhold til at yde kommuner, anbringelsessteder og boformer vejledende rådgivning om metoder til risikovurdering dels for gennemførelse af formidlingsaktiviteter med fokus på, at det berørte personale får viden om lovgivningen og betydningen af denne i relation til deres faglige praksis.

Endelig er det formålet med lovforslaget at ændre serviceloven, så det sikres, at den aktuelle og relevante viden om indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge fortsat er

tilgængelig for kommunerne og at indføre regler om etablering af delvis lukkede afdelinger for børn og unge på døgninstitutioner.

2.1. Styrket indsats over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge

Gældende ret

Regeringen lægger meget vægt på indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. Det forebyggende arbejde i kommunerne og den sociale indsats, når et barn eller en ung er på afveje, skal understøttes, så færre børn og unge havner i eller fortsætter en påbegyndt kriminel løbebane.

Efter § 13 i lov om social service kan den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) bistå kommuner og borgere med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager.

Det følger af servicelovens § 19, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der har til formål at sikre sammenhængen mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte.

Børn under 15 år kan ikke straffes. Politiet kan dog efterforske sådanne sager, bl.a. for at klarlægge omfanget af kriminalitet, for at konstatere, om andre personer kan mistænkes, og for at få eventuelle koster tilbageleveret. I retsplejelovens § 821 d, stk. 1 og 2, er der fastsat regler om politiets underretning af de sociale myndigheder i forbindelse med sager, hvor børn under 15 år er mistænkt. Således skal politiet, når en mistænkt person under 15 år tilbageholdes, snarest muligt underrette en repræsentant fra de sociale myndigheder fra den kommune, hvor barnet har bopæl med henblik på, at en repræsentant fra de sociale myndigheder kommer til stede. Det samme gælder, når afhøring skal ske, og mistanken angår en overtrædelse af straffeloven eller et forhold, der efter anden lov kan medføre fængselsstraf. Politiet skal endvidere underrette de sociale myndigheder, når en sigtet mellem 15 og 18 år skal afhøres, og sigtelsen angår overtrædelse af straffeloven eller forhold, der efter loven kan medføre frihedsstraf, jf. Rigsadvokatens meddelelse nr. 4/2007 af 12. juni 2007. Underretning om afhøring kan dog undlades, hvis afhøringen foretages i direkte forbindelse med, at den sigtede træffes under eller i direkte tilknytning til lovovertrædelsen, og der ikke bliver spørgsmål om højere straf end bøde.

Det følger af retssikkerhedslovens §§ 76-77, at Ankestyrelsen skal koordinere kommunernes praksis på det sociale område. Dette kan eksempelvis ske ved undersøgelser af kommunernes praksis, som den er udmøntet i konkrete afgørelser.

I forbindelse med satspuljeaftalen for 2010 blev der afsat midler til en række initiativer med det formål at styrke indsatsen mod ungdomskriminalitet. Formålet var at få oprustet kommunernes viden om og sat særligt fokus på indsatsen over for ungdomskriminalitet, samt i en årrække at sikre en særlig intens opfølgning på kommunernes indsats mod ungdomskriminalitet. Aftalen blev udmøntet med lov nr. 551 af 26. maj 2010 om ændring af lov om social service og lov om rettens pleje (Styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge). Heri blev blandt andet vedtaget følgende tre tiltag:

1. Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) yder gratis vejledende rådgivning til kommuner om indsatser til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge generelt og i forhold til enkeltsager, jf. servicelovens § 13, stk. 6.

2. Kommunalbestyrelsen skal som led i den sammenhængende børnepolitik udarbejde en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet, jf. lov om social service § 19, stk. 3.

3. Politiet orienterer hvert år skriftligt Ankestyrelsen om i alt 300 repræsentativt udvalgte underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. I de udvalgte 300 sager gennemgår Ankestyrelsen kommunens indsats over for barnet eller den unge, jf. servicelovens § 65 a.

I øvrigt henvises til bemærkninger til L 166 (folketingssamlingen 2009-10).

I lovforslaget L 166 (folketingssamlingen 2009-10), hvor ovenstående tre initiativer blev foreslået indført, fremgår det af afsnit 2.1.2. og 2.2.3.1. i de almindelige bemærkninger, at bestemmelserne skulle være gældende i tre år, dvs. indtil 1. juli 2013.

Overvejelser bag lovforslaget

Som led i sin kvalitetssikring og kontrol af kommunernes indsats offentliggjorde Ankestyrelsen i foråret 2012 i en rapport resultaterne af sin undersøgelse: Kommunernes indsats på området for unge kriminelle. Undersøgelsen viste, at lovgivningen på området var fyldestgørende overholdt i 52 pct. af sagerne. Den manglende overholdelse af reglerne i de resterende sager skyldtes primært:

1. At reglerne om udarbejdelse af en foreløbig handleplan, herunder fristen på 7 dage, ikke er overholdt.
2. At reglerne om udarbejdelse af en kriminalitetshandleplan ikke er overholdt.
3. At kommunen burde have handlet på tidligere underretninger.
4. At kommunen burde have iværksat foranstaltninger tidligere.

På den baggrund vurderes det, at der fortsat er et behov for at sætte særligt fokus på kommunernes indsats over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. Målet er at sikre, at der sker en tilstrækkelig og konsekvent kommunal indsats over for børn og unge, der begår kriminalitet, samt at kommunerne understøttes i at udvikle en praksis, hvor de griber tilstrækkeligt og konsekvent ind over for disse børn og unge.

Det foreslås derfor at forlænge de tre ovenfor nævnte initiativer i yderligere tre år, således at kommunerne også fremadrettet kan benytte sig af tilbuddet om gratis rådgivning fra VISO i forhold til indsatser til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge generelt og i forhold til enkeltsager, at kommunerne vedbliver med at have en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet som en del af den sammenhængende børnepolitik, samt at der fortsat følges op på kommunernes indsats over for kriminelle eller kriminalitetstruede børn og unge.

Ankestyrelsens opfølgning på kommunernes indsats er i perioden 1. juli 2010 til 1. juli 2013 defineret ved en årlig gennemgang af 300 tilfældigt udvalgte sager, hvor politiet har underrettet kommunerne om børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. Ankestyrelsen har således på baggrund af politiets orienteringer om sine underretninger i 300 sager indhentet sagsakterne for de pågældende børn og unge og herefter gennemgået disse. På den baggrund udarbejder Ankestyrelsen en årlig rapport om kommunernes generelle indsats på området.

Med henblik på en mere målrettet opfølgning i forhold til kommunerne vurderes det dog hensigtsmæssigt, at der fremadrettet tilvejebringes en mulighed for større fleksibilitet i forhold til tilrettelæggelsen af Ankestyrelsens kontrol med kommunernes indsats. Hermed vil Ankestyrelsen kunne tilpasse sit metodiske design efter behov, så der bliver fokus på konkrete eller afgrænsede forhold, herunder f.eks. forhold der særligt volder kommunerne problemer, eller på anden vis kræver særlig opmærksomhed.

Idet der er tale om en særlig indsats, der skal sætte et afgrænset og specifikt fokus på indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, foreslås det, at forlængelsen af de tre initiativer sker for yderligere en treårig periode og således gælder frem til 1. juli 2016.

Den foreslåede ordning

For at sikre, at den aktuelle og relevante viden om indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge fortsat er tilgængelig for kommunerne, foreslås det, at den nugældende § 13, stk. 6, i serviceloven videreføres for en periode på yderligere tre år. Dermed vil det fortsat for en periode være muligt for kommunerne at modtage gratis vejledende rådgivning til kommuner om indsatser til at forebygge kriminalitet blandt børn og unge generelt og i forhold til enkeltsager fra VISO.

Kommunerne vil dermed fortsat kunne få rådgivning hos VISO om indsatser, der kan forebygge kriminalitet. Både i forhold til generel viden om, hvad der virker, men også i forhold til enkeltsager, hvor kommunerne har brug for rådgivning til at få tilrettelagt en indsats, der kan bringe et barn eller en ung ud af kriminalitet.

Ligeledes foreslås det, at servicelovens § 19, stk. 3, videreføres i yderligere 3 år, og således gælder frem til 1. juli 2016. Dermed vil det fortsat for en periode være et krav, at kommunalbestyrelsen som en del af den sammenhængende børnepolitik, jf. § 19, stk. 2, skal udarbejde en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet.

Det foreslås endvidere, at Ankestyrelsens kvalitetssikring og kontrol med kommunernes indsats forlænges for en periode. Dog foreslås det, at Ankestyrelsen i højere grad end hidtil får større fleksibilitet i sin tilrettelæggelse af kvalitetssikringen og kontrollen med kommunernes indsats og dermed f.eks. kan være mere målrettet i sit arbejde hermed. Det foreslås således, at Ankestyrelsen i sin virksomhed løbende følger kommunernes indsats over for børn eller unge, der mistænkes for eller har begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet.

Da gennemgang af konkrete sager vurderes at være en relevant kilde til viden om den kommunale indsats, vurderes det hensigtsmæssigt, at det fortsat stilles som krav, at Ankestyrelsen, som led i sin kontrol, gennemgår et antal konkrete sager. Det foreslås på den baggrund at videreføre den ordning, hvorefter politiet skriftligt orienterer Ankestyrelsen om konkrete underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. For at sikre en mere målrettet kontrol med kommunerne, herunder større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af Ankestyrelsens opfølgning, foreslås det, at politiets orientering fremover sker på baggrund af en konkret anmodning fra Ankestyrelsen.

På baggrund af sagens akter kan Ankestyrelsen vurdere, om kommunen har foretaget det fornødne i henhold til lovgivningen. Ankestyrelsen kan ifølge gældende regler gribe ind, hvis kommunernes indsats i den konkrete sag ikke lever op til kravene i serviceloven, jf. servicelovens § 65.

Idet de tre initiativer er udtryk for en særlig indsats, der skal sætte et afgrænset og specifikt fokus på indsatsen over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, foreslås det, at initiativerne videreføres for en periode på yderligere tre år og således gælder frem til 1. juli 2016.

Det henvises i øvrigt til afsnit 2.1. og 2.2. i de almindelige bemærkninger til L 166 (folketingssamlingen 2009-10).

2.2. Etablering af delvis lukkede afdelinger for børn og unge

Gældende ret

Efter servicelovens § 123 b og bekendtgørelse nr. 1093 af 21. september 2010 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet §§ 5 -10, er en delvis lukket døgninstitution en døgninstitution, hvor det er muligt i perioder at aflåse yderdøre og vinduer. Delvis lukkede døgninstitutioner er målrettet børn og unge med en negativ og udadreagerende adfærd, misbrugsproblemer eller kriminel adfærd med behov for længerevarende behandlingsforløb.

Indsatsen på delvis lukkede døgninstitutioner kan tilrettelægges mindre indgribende, end det er tilfældet på en sikret afdeling, idet tilbageholdelse og fastholdelse kan begrænses til de perioder, hvor barnet eller den unge har behov for en insisterende indsats for at kunne fastholdes i den socialpædagogiske behandling.

En delvis lukket døgninstitution skal godkendes af kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 2. Der skal i den forbindelse lægges vægt på, at de fysiske rammer er i orden, når børn og unge tilbageholdes, samt at institutionen lever op til målsætningerne med denne institutionstype. Det er således en betingelse for at kunne blive godkendt som delvis lukket døgninstitution, at institutionen tilbyder en intens og struktureret behandlingsindsats.

Den delvis lukkede institution skal være indrettet således, at børn og unge, som ikke skal tilbageholdes, kan færdes frit ud og ind af institutionen. Den stedlige kommune skal bl.a. sikre, at de fysiske rammer er i orden, herunder at det kun er børn og unge, over for hvem, der er truffet afgørelse om tilbageholdelse i perioder på op til fem dage ad gangen, som tilbageholdes.

Delvis lukkede institutioner beregnet til døgnophold for børn og unge mellem 12 og 17 år må alene anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet eller den unge kan fastholdes fysisk, og der er risiko for, at barnet eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af

1. kriminel adfærd hos barnet eller den unge,
2. misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller
3. andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Døre til børn og unges værelser må ikke aflåses.

Delvis lukkede døgninstitutioner er omfattet af reglerne for døgninstitutioner efter servicelovens § 66, nr. 6, jf. § 67, med hensyn til afgørelse om anbringelser, kommunens tilsynsforpligtelse, magtanvendelse, klageregler m.v.

Delvis lukkede døgninstitutioner skal tilbyde en intens og struktureret socialpædagogisk behandling. Under opholdet skal der arbejdes målrettet med barnets eller den unges udvikling. Dette kan f.eks. gøres ved anvendelse af afprøvede behandlingsprogrammer målrettet den unges problemer, herunder misbrugsbehandling, vredeshåndtering, psykologhjælp eller socialpædagogisk behandling. Den unge skal sikres skolegang under opholdet, og der skal være fokus på beskæftigelse i de tilfælde, hvor det er relevant.

Det er børn og unge-udvalget, der træffer afgørelse om at anbringe et barn eller en ung på en delvis lukket døgninstitution. Når børn og unge-udvalget har truffet afgørelsen, er det kommunalbestyrelsen, der fastsætter rammerne for magtanvendelsen i forhold til den enkelte unge eller det enkelte barn, herunder i hvilket omfang magtanvendelse kan finde sted. Kommunalbestyrelsen skal således træffe beslutning om omfanget af tilbageholdelsen i form af aflåsning af yderdøre og vinduer, og/eller i hvilke situationer barnet eller den unge må fastholdes sammen med de øvrige vilkår i forbindelse med anbringelsen.

Den enkelte delvis lukkede døgninstitution er herefter bemyndiget til at fastholde og tilbageholde barnet eller den unge inden for de rammer, kommunalbestyrelsen har fastsat.

Overvejelser bag lovforslaget

Da Folketinget vedtog reglerne om delvis lukkede døgninstitutioner tilbage i 2010 var det ud fra overvejelser om, at mulighederne for at kunne tilbageholde børn eller unge i et positivt pædagogisk og behandlingsmæssigt forløb i visse tilfælde var utilstrækkelige, og at det efter gældende regler kun kunne foregå på sikrede afdelinger.

Der har imidlertid vist sig nogle udfordringer for kommunerne med at etablere delvis lukkede døgninstitutioner.

En rundspørge til kommunerne foretaget af KL i januar 2011 viste, at ingen kommuner havde etableret en delvist lukket institution og kun få havde overvejet dette. Årsagen til dette var udformningen af de nuværende bestemmelser herom, da bl.a. kravet om, at hele institutionen skal målrettes børn og unge, hvor der er behov for øget magtanvendelse for at kunne fastholde dem i en socialpædagogisk behandling, betyder, at det kan være vanskeligt for den enkelte kommune at udfylde alle pladser på institutionen.

Samtidig kan den forholdsvis begrænsede målgruppe medføre, at det kan være en hindring for at sikre børnene og de unge stabilitet og kontinuitet i anbringelsen, hvis de skal overføres til en delvis lukket døgninstitution, fordi det viser sig, at der er behov for kortvarig tilbage- eller fastholdelse. Endvidere vurderedes det, at det kan være uhensigtsmæssigt ud fra et kontinuitetsprincip, at barnet eller den unge skal flytte frem og tilbage mellem forskellige institutioner.

På den baggrund nedsatte det daværende Socialministerium en arbejdsgruppe i foråret 2011, som skulle se på, hvordan disse udfordringer bedst kunne løses. Arbejdsgruppen blev sammensat med deltagere fra det daværende Socialministerium, KL, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Københavns Kommune og Aarhus Kommune.

Arbejdsgruppen var enige om, at behovet for at kunne tilbageholde og fastholde de meget udadreagerende børn og unge er til stede, men at der samtidig er behov for at reglerne ændres, således at de nye muligheder for magtanvendelse i højere grad anvendes i overensstemmelse med

intentionen med den ændrede lovgivning.

Arbejdsgruppen foreslog derfor, at der blev skabt hjemmel til at etablere en afdeling på en åben døgninstitution målrettet adfærdsvanskelige børn og unge, som godkendes særskilt til at have yderdøre og vinduer, der kan aflåses.

Ved at ændre reglerne, så der skabes mulighed for også at etablere delvis lukkede afdelinger på åbne døgninstitutioner, forventes det, at kommunerne i højere grad vil anvende muligheden for at oprette delvist lukkede afdelinger eller institutioner således, at kommunerne får endnu et redskab, som er mindre indgribende over for barnet eller den unge end anbringelse på sikrede afdelinger.

Endvidere sikres det, at børn og unge i målgruppen, som har behov for en længerevarende institutionsanbringelse, kan forblive i samme miljø med samme pædagoger og andre anbragte unge, uanset at der i perioder er behov for at anvende de muligheder for fastholdelse og tilbageholdelse, som de delvis lukkede døgninstitutioner giver.

Adgangen til at kunne etablere delvis lukkede døgninstitutioner bevares, da behovet for at kunne oprette sådanne institutioner kan opstå på sigt.

Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der fremover kan etableres delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, der er målrettet adfærdsvanskelige unge. Det foreslås, at målgruppen for delvis lukkede afdelinger fortsat er børn og unge mellem 12 og 17 år, og at det skal vurderes afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet eller den unge kan fastholdes fysisk, og der er risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminell adfærd hos barnet eller den unge, misbrugsproblemer hos barnet eller den unge, eller andre adfærd- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge. Forslaget sikrer således, at der kan etableres delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner i lighed med, hvad der gælder for delvis lukkede institutioner i dag.

Det foreslås endvidere, at den delvis lukkede afdeling på døgninstitutionen skal godkendes særskilt, så det sikres, at kommunen i godkendelsen forholder sig til både personalets forudsætninger for at anvende de øgede muligheder for at bruge magt, og til hvorvidt institutionens fysiske rammer understøtter dette. Ved at godkende en delvis lukket afdeling på en døgninstitution til at fastholde børn og unge vil godkendelsen kunne sammenkobles med de forudsætninger, der ligger i loven. Det er forudsætninger om, at tilbageholdelse og fastholdelse skal kobles med en mere intensiv og systematisk socialpædagogisk behandling. Det medfører, at den mere intensive og systematiske socialpædagogiske behandling løbende bør understøttes af efteruddannelse af personalet på institutionen.

For at sikre de unges retssikkerhed foreslås det, at det fortsat er børn og unge-udvalget, som skal træffe afgørelse om, at den unge kan anbringes på en delvis lukket afdeling på en døgninstitution.

Som konsekvens af ovenstående skal der ske konsekvensrettelser i bekendtgørelse nr. 1093 af 21. september 2010 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.

2.3. Styrket fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. Gældende ret

Det følger af straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., at personer, der på gerningstidspunktet var mentalt retarderede i højere grad, ikke straffes. Det følger endvidere af straffelovens § 16, stk. 2, at personer, der på gerningstidspunktet var mentalt retarderede i lettere grad, ligeledes ikke straffes, medmindre særlige omstændigheder taler for at pålægge straf. Tilsvarende gælder personer, der befandt sig i en tilstand, som ganske må ligestilles med mental retardering.

Hvis en person frifindes for straf i medfør af straffelovens § 16, kan retten efter straffelovens § 68 træffe bestemmelse om anvendelse af andre foranstaltninger, der findes formålstjenlige for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Hvis mindre indgribende foranstaltninger som tilsyn, bestemmelser vedrørende opholdssted eller arbejde, afvænningsbehandling, psykiatrisk behandling m.v. ikke findes tilstrækkelige, kan det ifølge straffelovens § 68 bestemmes, at den dømte skal anbringes i hospital for sindslidende, i institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller under tilsyn med mulighed for administrativ anbringelse eller i egnet hjem eller institution til særlig pleje eller forsorg. Det kan bl.a. bestemmes, at den pågældende skal anbringes i institution for personer med vidtgående psykiske handicap, det vil sige et anbringelsessted for børn og unge efter servicelovens § 66 eller en boform for voksne efter § 108 i samme lov. Det kan endvidere bestemmes, at den pågældende skal under et kriminalpræventivt tilsyn, eventuelt med mulighed for administrativ anbringelse.

Det følger af straffelovens § 69, at retten, hvis det findes formålstjenligt, i stedet for at idømme straf, kan træffe bestemmelse om foranstaltninger som nævnt i § 68, hvis gerningsmanden på gerningstidspunktet befandt sig i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, og som ikke er af den i § 16 nævnte beskaffenhed.

Endelig følger det af straffelovens § 73, at en person, der har begået en strafbar handling, men efter dennes foretagelse, og før dom er afsagt, er kommet i en ikke blot forbigående tilstand af den art, der er nævnt i § 16 eller § 69, så afgør retten, om straf skal idømmes eller bortfalde. Hvis det findes formålstjenligt, kan retten bestemme, at foranstaltninger efter § 68 eller § 69 skal anvendes i stedet for straf, eller indtil straffen måtte kunne fuldbyrdes.

Straffelovens § 73 finder primært anvendelse på psykisk syge. Foranstaltninger over for psykisk syge fuldbyrdes af sygehusvæsenet, der drives af regionerne efter sundhedslovgivningen, hvor der i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien er fastsat regler om indgreb blandt andet i form af frihedsberøvelse, tvangsinlæggelse og tvangstilbageholdelse.

Det er anklagemyndighedens opgave at nedlægge påstand om den foranstaltning, der efter anklagemyndighedens opfattelse er bedst egnet til at forebygge lovovertrædelser, der begås af psykisk afvigende kriminelle.

Rigsadvokaten har i meddelelse nr. 5/2007 fastsat retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle. Det fremgår af punkt 7.2. i meddelelsen, at der ved vurderingen af, hvilken foranstaltning der bør nedlægges påstand om, indgår en afvejning af sikkerheds- og behandlingsmæssige hensyn, men også proportionalitetsbetragtninger under hensyntagen til kriminalitetens art og grovhed.

Det fremgår af punkt 7.5 i meddelelsen, der omfatter personkredsen i straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., eller § 16, stk. 2, at anklagemyndigheden kan nedlægge påstand om bl.a.:

1. Dom til anbringelse i sikret afdeling for personer med vidtgående psykiske handicap (domstype 1). Påstanden anvendes over for personer, der er udtalt farlige og derfor frembyder nærliggende risiko for personfarlige handlinger.
2. Dom til anbringelse i boform for personer med vidtgående psykiske handicap, således at domfældte efter bestemmelse fra kommunen kan overføres til sikret afdeling (domstype 2). Påstanden anvendes typisk over for personer, der har begået personfarlig kriminalitet i form af f.eks. brandstiftelse, røveri, voldtægt eller vold, og hvor det skønnes, at personen har behov for konstant overvågning, og at der er risiko for ny personfarlig kriminalitet, så personen i givet fald hurtigt skal kunne overføres til sikret afdeling.
3. Dom til anbringelse i boform for personer med vidtgående psykiske handicap (domstype 3). Påstanden anvendes typisk over for mentalt retarderede, der har begået personfarlig kriminalitet i form af f.eks. brandstiftelse, røveri, voldtægt eller vold, og hvor det skønnes, at personen har behov for konstant overvågning.
4. Dom om tilsyn af kommunen, således at domfældte efterkommer tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde, og således at tilsynsmyndigheden kan træffe bestemmelse om anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap (domstype 4). Påstanden anvendes i sager, hvor det påregnes, at en social indsats i form af tilsyn kan være tilstrækkelig, men hvor der kan opstå behov for, at personen skal anbringes på institution.
5. Påstand om tilsyn af kommunen, således at domfældte efterkommer tilsynsmyndighedens bestemmelse om ophold og arbejde (domstype 5). Påstanden anvendes over for personer, der skønnes at have behov for social støtte i dagligdagen.

Rettens afgørelse om foranstaltninger over for personkredsen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt., § 16, stk. 2, og § 69 fuldbyrdes af kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp til borgeren efter den sociale lovgivning.

Det fremgår af § 16 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om ophold i en boform efter § 108 for voksne i lov om social service over for målgruppen.

Det følger af servicelovens § 108, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Efter servicelovens § 108, stk. 6, fastsætter social- og integrationsministeren regler om særlige sikkerhedsforanstaltninger i boformer, der er omfattet af § 108, stk. 1, og om pligt for en region eller en eller flere kommuner til at modtage personer i de boformer, der er omfattet af stk. 1, når disse personer 1) efter retskendelse skal underkastes mentalundersøgelse, 2) i henhold til dom eller kendelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse, eller 3) som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal anbringes i en boform for personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne eller undergives tilsyn, herunder med mulighed for administrativ anbringelse.

Der er med hjemmel i servicelovens § 108, stk. 6, udstedt bekendtgørelse nr. 732 af 29. juni 2012

om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven. Modtagepligten er uddybet i § 17 i bekendtgørelsen, og det fremgår deraf, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om ophold i boformer efter servicelovens § 108, stk. 1, for personer omfattet af servicelovens § 108, stk. 6, nr. 1-3, om ophold i særlig sikret afdeling i den udstrækning, det er fastsat af retten. Efter § 16, stk. 4, i bekendtgørelsen har kommunalbestyrelsen for Lolland Kommune pligt til at etablere tilbud i særlig sikret afdeling på Kofoedsminde og til i dette tilbud at modtage personer, som i henhold til dom eller retskendelse skal optages i et særligt sikret botilbud, jf. servicelovens § 108, stk. 6, nr. 1-3. Ved en særlig sikret afdeling forstås en afdeling på en boform efter servicelovens § 108, stk. 1, hvor det er tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst.

Efter § 762 i retsplejeloven er det domstolene, der afgør, om en sigtet skal varetægtsfængsles efter § 762 i retsplejeloven.

Straffelovens § 74 a, jf. lovbekendtgørelse nr. 1062 af 17. november 2011, giver mulighed for, at retten kan bestemme, at en ung, der på gerningstidspunktet ikke var fyldt 18 år, og som har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal idømmes en ungdomssanktion. En ungdomssanktion er en dom til en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af to års varighed. En ungdomssanktion består typisk af tre faser:

Fase 1: Et indledende ophold i en sikret afdeling.

Fase 2: Et ophold i en døgninstitution eller et egnet opholdssted.

Fase 3: En periode i ambulans regi med tilsyn af de sociale myndigheder.

Under ophold på en sikret afdeling i fase 1 og på en døgninstitution eller et egnet opholdssted i fase 2 vil den unge være omfattet af reglerne om magtanvendelse i § 123, § 123 a og § 123 c i serviceloven.

Straffuldbyrdsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1162 af 5. oktober 2010, med senere ændringer, giver mulighed for, at unge under 18 år, der skal afsone en straf, bl.a. kan anbringes på døgninstitutioner, herunder sikrede døgninstitutioner og private opholdssteder, jf. § 78 i straffuldbyrdsloven.

Efter straffuldbyrdslovens § 78, stk. 2, anbringes dømte, der er under 18 år, i institution m.v. uden for Kriminalforsorgen, medmindre afgørende hensyn til retshåndhævelsen taler imod anbringelse uden for fængsel og arresthus.

Unge under 18 år, som idømmes ubetinget frihedsstraf, kræver ofte en massiv socialpædagogisk indsats, der som udgangspunkt bedst kan varetages i særlige sociale institutioner uden for Kriminalforsorgens regi. Når den unge har fået en ubetinget dom, vurderer Kriminalforsorgens lokale afdeling, om den unge skal anbringes på en institution i socialt regi eller i Kriminalforsorgens regi.

Vurderes det, at den unge skal anbringes på et anbringelsessted efter § 66, nr. 5 og 6, tager afdelingen kontakt til den unges opholdskommune, som skal give tilsagn om betaling samt i givet fald finde et passende anbringelsessted. Giver der ikke tilsagn om betaling, påhviler det Kriminalforsorgen at få den unge placeret bedst muligt i en af Kriminalforsorgens egne institutioner.

Afsoner den unge en dom på en sikret afdeling eller i en af Kriminalforsorgens institutioner, betaler kommunen en fast takst for opholdet, jf. § 174, stk. 5, og magtanvendelsesbekendtgørelsens § 53, mens kommunen afholder udgifterne, når den unge afsoner en dom på en ikke sikret døgninstitution eller et opholdssted.

Det er Direktoratet for Kriminalforsorgen, der på baggrund af indstilling fra den lokale afdeling afgør, hvorvidt den ubetingede fængselsstraf kan udstås på en institution uden for Kriminalforsorgens regi i henhold til straffuldbyrdslovens § 78, stk. 2, jf. stk. 1. Endvidere godkender Direktoratet for Kriminalforsorgen anbringelsesstedet og vilkårene for anbringelsen. Vilkaere for anbringelsen vil altid fremga af Kriminalforsorgens beslutning om anbringelse efter straffuldbyrdslovens § 78.

Som hovedregel er der altid knyttet det vilkaer til afsoningen, at den paagaeldende skal undergive sig tilsyn af Kriminalforsorgen. Herudover vil den unge vaere underlagt de regler, der gaelder pa anbringelsesstedet.

Som eksempler pa yderligere vilkaer ved anbringelse pa et anbringelsessted kan naevnes:

- At paagaeldende kun ma forlade anbringelsesstedet med ledsagelse af personalet.
- At paagaeldende kun ma forlade institutionen efter forudgaende aftale med NN.
- At paagaeldende kun ma forlade anbringelsesstedet efter personalets naermere bestemmelse.

Bekendtgørelse nr. 1093 af 21. september 2010 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, omfatter unge under 18 år, der har ophold på et anbringelsessted oprettet efter servicelovens § 66, nr. 5 og 6. I bekendtgørelsen er der en vidtgående adgang til at regulere nogle af de foranstaltninger, der er omfattet af lovforslaget. Udgangspunktet for den indsats, der gives efter magtanvendelsesreglerne, er at indsatsen skal ske med respekt for barnets eller den unges integritet og selvbestemmelse, men i erkendelse af, at der kan være situationer, hvor det er nødvendigt at gribe ind i barnets eller den unges integritet. Formålet med reglerne om magtanvendelse er at beskytte børn og unge på døgninstitutioner og opholdssteder mod unødvendige overgreb og magtudøvelse. Reglerne beskriver, i hvilke situationer der undtagelsesvist må anvendes magt. Magtanvendelsen må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk bistand og skal begrænses til det absolut nødvendige og stå i rimeligt forhold til det, der søges opnået hermed.

Reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i serviceloven kapitel 24 over for voksne, finder anvendelse for bl.a. udviklingshæmmede, der er anbragt på en boform efter servicelovens § 108 i henhold til dom eller kendelse. Ifølge servicelovens §§ 126 og 127 kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at anvende magt i form af at fastholde en voksen, herunder for at hindre denne i at forlade boligen eller for at føre denne tilbage til boligen, eller føre denne til et andet opholdsrum. En betingelse for denne magtanvendelse er, at der er nærliggende risiko for, at personen udsætter sig selv eller andre for at lide væsentlig personskade, og at det er dokumenteret, at personen har en betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne. Bekendtgørelse nr. 732 af 29. juni 2012 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter

serviceloven omfatter voksne, der er anbragt på en boform efter serviceloven i henhold til en strafferetlig afgørelse.

Der er fastsat regler om udgang i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 200 af 25. marts 2004 om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller institution i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret. Efter denne bekendtgørelse træffes afgørelse om udgang fra institutionen, for personer over den kriminelle lavalder, der er anbragt i henhold til dom efter straffelovens § 68, § 69 og § 73.

Personer, der efter reglerne i retsplejeloven er anbragt i sikrede afdelinger efter servicelovens § 67, stk. 3, og boformer, jf. § 108 i samme lov, i stedet for varetægtsfængsling, er omfattet af reglerne i retsplejelovens § 771 og § 772, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt., vedrørende besøg og brevveksling m.v.

Overvejelser bag lovforslaget

Der findes i reglerne på det sociale område ikke særskilt regulering om indgrebsmuligheder over for personer, der på grund af psykisk afvigelse ikke straffes, men i stedet i henhold til en strafferetlig afgørelse anbringes på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller en boform, jf. § 108 i samme lov, herunder på den særligt sikrede afdeling på Kofoedsminde, jf. § 16 i bekendtgørelse nr. 732 af 29. juni 2012 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven.

Efter serviceloven er det som udgangspunkt frivilligt, om en person vil opholde sig på en boform efter denne lov. Socialpædagogisk bistand og anden støtte efter serviceloven er et tilbud til borgerne, som det er op til borgeren selv, om den pågældende vil tage imod og samarbejde med det udførende personale om. Det gælder også for de borgere, der i henhold til en strafferetlig afgørelse er anbragt på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller en boform, jf. § 108 i samme lov.

Der er således ikke på det sociale område regler om indgreb, der giver mulighed for, at ansatte på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformer, jf. § 108 i samme lov, kan undersøge den anbragtes bolig for våben eller overvåge den anbragtes brug af internet og telefon, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. For en mindre gruppe anbragte, hvor de pædagogiske redskaber ikke slår til, indebærer fraværet af særskilt regulering om indgrebsmuligheder i lovgivningen på det sociale område, at kommuner og det udførende personale ikke har de nødvendige redskaber til at kunne varetage ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder at forebygge eller forhindre kriminalitet. De foreslåede muligheder for indgreb har derfor til hovedformål at give kommuner og ansatte på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, redskaber, der skal bidrage til at sikre, at den strafferetlige afgørelse kan udmøntes efter sit formål på det sociale område.

Gruppen af unge under 18 år uden nedsat psykisk funktionsevne bliver normalt ikke varetægtsfængslet eller dømt til afsoning i en af Kriminalforsorgens institutioner, men på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6. Der er ikke mulighed for efter servicelovens regler at gribe ind over for denne gruppe af unge alene med det formål at forhindre kriminalitet, og der vil således være forskel på, hvilke indgrebsmuligheder det udførende personale har for at kunne gribe ind over for unge afhængig af, om de har nedsat psykisk funktionsevne, hvilket indebærer en

uhensigtsmæssig forskelsbehandling.

Det er et hovedhensyn bag de foreslåede indgrebsmuligheder, at servicelovens værdier om f.eks. respekt for den enkeltes personlige integritet med forslaget forbliver uændrede. Reglerne om magtanvendelse i servicelovens kapitel 24 forbliver således med forslaget uændrede. Det er ligeledes et hovedhensyn, at de foreslåede indgreb ikke skal kunne gennemtvinges af personalet på det sociale område under anvendelse af magt.

Da indgrebene efter forslaget udføres af personale på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, er der er lagt vægt på, at den kommune, som efter forslaget træffer afgørelse om indgreb, skal være den samme kommune som den, der i forhold til den enkelt borger har pligt til at yde hjælp efter serviceloven.

Endelig er der lagt vægt på, at den anbragte skal have adgang til at kunne klage over afgørelserne i det administrative klagesystem, herunder med hjælp fra bl.a. en eventuel forældremyndighedsindehaver, værge eller bistandsværge og på, at der indføres regler om registrering og indberetning af indgrebene til den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, så oplysninger om indgreb bruges i kommunens løbende opfølgning på den sociale indsats, jf. servicelovens § 148, stk. 2, i forhold til den enkelte borger og i forbindelse med det personrettede tilsyn, § 148, stk. 1, i samme lov.

Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte et kapitel 24 a i serviceloven om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Målgruppen for det foreslåede kapitel er personer med nedsat psykisk funktionsevne, der er anbragt på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller en boform, jf. § 108 i samme lov, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse i forbindelse med en straffesag.

Det foreslås endvidere, at målgruppen også omfatter personer under 18 år uden nedsat psykisk funktionsevne, hvis opholdet er et led i afsoning, træder i stedet for varetægtsfængsling eller er et led i en idømt foranstaltning. Det foreslås således, at lovforslagets regler om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger også skal omfatte kriminelle unge under 18 år, der ikke har nedsat psykisk funktionsevne, hvor anbringelsen er led i afsoning, træder i stedet for varetægtsfængsling eller er led i en idømt foranstaltning, jf. straffelovens § 74 a. Denne gruppe af unge bliver normalt ikke varetægtsfængslet eller dømt til afsoning i en af Kriminalforsorgens institutioner, f.eks. fængsler eller arresthuse, men på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6. Der er ikke mulighed for efter servicelovens regler at gribe ind over for denne gruppe af unge med det formål at forebygge kriminalitet, og der vil således være forskel på, hvilke indgrebsmuligheder det udførende personale har for at kunne gribe ind over for unge afhængig af, om de har nedsat psykisk funktionsevne, hvilket indebærer en uhensigtsmæssig forskelsbehandling.

Der er med lovforslaget lagt vægt på, at reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i servicelovens kapitel 24 med lovforslaget skal forblive uændrede. Det betyder bl.a., at reglerne om magtanvendelse i kapitel 24 også er uændrede for personer med udviklingshæmning, der bor i anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller på botilbud, jf. § 108 i samme lov, hvis ophold ikke skyldes en strafferetlig afgørelse, herunder også hvis der samme sted er anbragt personer i henhold til en strafferetlig afgørelse. Tilsvarende er

reglerne i kapitel 24 uændrede i forhold til de personer, hvis ophold skyldes en dom eller kendelse i forbindelse med en straffesag, bortset fra i de situationer, der vil være omfattet af det foreslåede kapitel 24 a.

Det foreslås i § 137 g, stk. 1, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om, at den anbragtes brug af telefon og internet skal påhøres eller overvåges, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Bestemmelsen tager sigte på at forhindre situationer, hvor anbragte går på internettet og f.eks. med pædofile hensigter kontakter børn og unge eller via internettet køber narkotika for at sælge det videre. Forslaget indebærer, at der skal være personale til stede hos den anbragte, når denne benytter internet eller telefon, mens indgrebet står på. Dette gælder, uanset hvor den anbragte befinder sig på anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, herunder også når den anbragte opholder sig i boligen eller på servicearealer m.v. Bestemmelsen tager sigte på de situationer, hvor den anbragte ikke efterkommer personalets pædagogiske indsats i forhold til at forebygge, at den anbragte bruger telefon og internet på en måde, der ikke harmonerer med anbringelsens kriminalpræventive formål.

Endvidere foreslås det i § 137 g, stk. 2, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om, at adgangen til telefon og internet kan afbrydes eller forhindres. Bestemmelsen tager blandt andet sigte på de situationer, hvor personalets overvågning af den anbragtes brug af telefon og internet ikke er tilstrækkelig til at opnå formålet vedrørende indgreb af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Adgangen kan f.eks. forhindres ved, at telefon og computer inddrages, tilbageholdes og opbevares forsvarligt låst inde, så den anbragte ikke længere har adgang til dette udstyr. I så fald skal der tillige træffes afgørelse efter den foreslåede § 137 i. I nogle tilfælde kan det være tilstrækkeligt, at afkoble internetforbindelsen eller fjerne et taletidskort, og så skal den mindst indgribende foranstaltning vælges.

For at kunne gribe ind over for, at den anbragte har ejendele i sin besiddelse, som det skønnes nødvendigt at inddrage af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet, foreslås det i § 137 h, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele.

Tilsvarende foreslås det i § 137 i, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om inddragelse af den anbragtes effekter, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Forslaget omfatter ikke hjemmel til, at personalet undersøger, hvilke genstande den pågældende har på sin person, hvis dette indebærer fysisk kontakt mellem den anbragte og undersøgeren. Ansatte på anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, må derfor kontakte politiet, hvis det har mistanke om, at den anbragte har genstande på sin person, som der skal gribes ind over for af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

For at håndhæve formålet med anbringelsen, herunder minimere risikoen for, at den anbragte forlader boformen, jf. servicelovens § 108, foreslås det i § 137 j, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om, at den anbragte kan låses inde i sin bolig om natten i bestemte

tidsrum på maksimalt otte timer i perioden fra kl. 21.00 og kl. 8.00. Det er en betingelse for kommunalbestyrelsens afgørelse om aflåsning, at der er nærliggende risiko for, at den anbragte ellers vil forlade anbringelsesstedet eller boformen. I bestemmelsen er der indsat en række betingelser, der skal være opfyldt for, at indgrebet kan iværksættes, herunder at indgrebet skal være forsvarligt og ikke indebærer en sundhedsmæssig risiko for den anbragte.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffer afgørelse om indgreb efter de foreslåede bestemmelser om indgreb i § 137 g - § 137 j.

Der foreslås endvidere indsat en hjemmel til, at kommunen kan bemyndige lederen og dennes stedfortræder af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, herunder af private anbringelsessteder og boformer, til at træffe afgørelse om indgreb efter det foreslåede kapitel 24 a. Bemyndigelsen omfatter de tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Det foreslås, at indgrebene kan udføres af ansatte på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, der drives af kommuner, regioner eller private. Det bemærkes, at indgreb efter den foreslåede § 137 j alene omfatter boformer, jf. servicelovens § 108.

Efter forslaget kan den anbragte klage afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen, lederen og lederens stedfortræder efter kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det foreslås endvidere, at en værge, bistandsværge, ægtefælle, pårørende, forældremyndighedsindehaver eller en anden repræsentant for den pågældende ligeledes kan klage over afgørelsen, når den pågældende ikke selv er i stand til at klage.

Endelig foreslås det, at der indføres regler om registreringer og indberetninger af indgrebene til den kommune, der har pligt til at yde borgeren hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og at den kommune eller region, der fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformen, jf. § 108 i samme lov, orienteres om indgrebene.

Lovforslaget vil blive fulgt op af en række initiativer, der skal medvirke til at implementere den nye lovgivning. Socialstyrelsen vil således udarbejde en håndbog og afholde landsdækkende undervisningsdage om de nye regler, sagsforløb, forebyggende pædagogiske tiltag og metoder til risikovurderinger. Målgruppen er personale på de berørte bosteder og sagsbehandlere i kommunerne. Hertil kommer, at den vejledende rådgivning, der ydes af Socialstyrelsen/VISO, vil blive styrket, herunder omkring brugen af metoder til risikovurdering.

2.4. Kommunalbestyrelsens kriminalpræventive tilsyn

Gældende ret

Ifølge § 16 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 930 af 17. september 2012, skal kommunalbestyrelsen føre tilsyn med personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, som i henhold til dom eller kendelse eller som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse skal undergives tilsyn af de sociale myndigheder. Det fremgår af straffelovens § 68, at tilsynet har til formål forebygge yderligere lovovertrædelser.

Overvejelser bag forslaget

Afgrænsningen af målgruppen i den gældende § 16 a, stk. 1, 1. pkt., er sprogligt mere snæver end den målgruppe, som kommunalbestyrelsen fører kriminalpræventivt tilsyn med i henhold til en strafferetlig afgørelse. Hertil kommer, at det kriminalpræventive formål med tilsynet ikke er eksplicit angivet i bestemmelsen. Det er ikke ønskeligt, at der er forskel mellem bestemmelsens ordlyd og det tilsyn, der skal føres i henhold til en strafferetlig afgørelse.

Den foreslående ordning

Det foreslås, at præcisere retssikkerhedslovens § 16 a, stk. 1, 1. pkt., så det tydeliggøres i bestemmelsen, at tilsynet har et kriminalpræventivt formål, som det fremgår af straffelovens § 68.

Det foreslås endvidere, at præcisere målgruppen for tilsynet efter retssikkerhedslovens § 16 a, stk.1, 1. pkt., så det kommer til at fremgå af bestemmelsen, at den omfatter den personkreds, som skal undergives tilsyn i henhold til en dom eller en kendelse.

Bestemmelsen omfatter ikke den personkreds, som Kriminalforsorgen fører tilsyn med, herunder personer under retspsykiatrien.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes i alt at betyde offentlige merudgifter på 2,9 mio. kr. i 2013, 6,5 mio. kr. i 2014 og 2015, 4,0 mio. kr. i 2016 og 1,5 mio. kr. i 2017 og frem. Heraf forventes de administrative merudgifter at udgøre 2,3 mio. kr. i 2013, 5,2 mio. kr. i 2014 og 2015, 2,7 mio. kr. i 2016 og 0,2 mio. kr. fra 2017 og frem.

Den styrkede indsats over for kriminelle og kriminalitetstruede børn forventes at betyde en samlet merudgift for det offentlige på 2,2 mio. kr. i 2013, 5,0 mio. kr. i 2014 og 2015 og 2,5 mio. kr. i 2016. Heraf forventes de statslige udgifter at udgøre 2,2 mio. kr. i 2013, 4,7 mio. kr. i 2014 og 2015 og 2,2 mio. kr. i 2016. De kommunale udgifter forventes at udgøre 0,3 mio. kr. årligt for årene 2014 til 2016. Finansieringen af de offentlige merudgifter vil indgå i drøftelserne om satspuljen for 2014.

De samlede offentlige udgifter til den af lovforslaget, der vedrører indgrebsmuligheder over for personer, der er anbragt på anbringelsessteder for børn og unge eller boformer for voksne, i henhold til en strafferetlig afgørelse forventes at blive 0,7 mio. kr. i 2013 og 1,5 mio. kr. fra 2014 og frem. Heraf forventes de statslige udgifter at udgøre 0,1 mio. kr. årligt i 2013 og 0,2 mio. kr. fra 2014 og frem, mens de kommunale udgifter forventes at udgøre 0,6 mio. kr. årligt i 2013 og 1,3 mio. kr. fra 2014 og frem.

I forbindelse med aftale om udmøntning af satspuljen for 2013 er der afsat en ramme på 5 mio. kr. årligt til dækning af initiativerne i lovforslaget vedrørende indgreb ved strafferetlig afgørelse samt styrket rådgivning og vejledning til kommunerne i forbindelse hermed.

| Mio. kr. 2013-pl | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 og frem |
|--|-------------|-------------|-------------|-------------|---------------------|
| Styrket indsats over for børn og unge: | 2,2 | 5,0 | 5,0 | 2,5 | |
| Stat | 2,2 | 4,7 | 4,7 | 2,2 | |
| Kommuner | 0,0 | 0,3 | 0,3 | 0,3 | |
| Indgreb ved strafferetlig | 0,7 | 1,5 | 1,5 | 1,5 | 1,5 |

| | | | | | |
|--------------------|-----|-----|-----|-----|-----|
| afgørelse | | | | | |
| Stat | 0,1 | 0,2 | 0,2 | 0,2 | 0,2 |
| Kommuner | 0,6 | 1,3 | 1,3 | 1,3 | 1,3 |
| Lovforslaget i alt | 2,9 | 6,5 | 6,5 | 4,0 | 1,5 |
| Staten i alt | 2,3 | 4,9 | 4,9 | 2,4 | 0,2 |
| Kommuner i alt | 0,6 | 1,6 | 1,6 | 1,6 | 1,3 |

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget indeholder ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt i høring hos 3F - Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Amnesty International, Ankestyrelsen, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Børns Vilkår, Civilstyrelsen, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykologforening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, FOA, Fagligt selskab for sundhedsplejersker, Familiestyrelsen, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af ledere for sundhedsordninger for børn og unge i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsadvokater, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen, HK/kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Kennedy Centret, KL, Kristelig Fagbevægelse, Kristelig forening for bistand for Børn og Unge, Landsforeningen af Aktive Bedsteførelde, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Opholdssteder og Skole- og Behandlingstilbud, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen BOPAM, Landforeningen KRIM, Landsforeningen LEV, Landsorganisationen Skole og Forældre, Ligebehandlingsnævnet, Lægeforeningen, Lærernes Centralorganisation, Politidirektørforeningen, Politiforbundet i Danmark, Procesbevillingsnævnet, Red Barnet, Retslægerådet, Retssikkerhedsfonden, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Socialt Udsatte, Samtlige byretter, Socialpædagogernes Landsforbund, Socialt Lederforum, Statsforvaltningerne, TABUKA, Ungdommens Vel, Ungdomsringen, Vestre Landsret og Østre Landsret.

9. Sammenfattende skema

| | Positive konsekvenser/ Mindreudgifter | Negative konsekvenser/ Merudgifter |
|--|--|---|
| Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner | | 2,9 mio. kr. i 2013, 6,5 mio. kr. i 2014 og 2015, 4,0 mio. kr. i 2016 og 1,5 mio. kr. i 2017 og frem. Heraf udgør de kommunale merudgifter udgør 0,6 mio. kr. i 2013 og 1,3 mio. kr. fra 2014 og frem. De statslige merudgifter udgør 2,3 mio. kr. i 2013, 4,9 mio. kr. i 2014 og 2015, 2,4 mio. kr. i 2016 og 0,2 mio. kr. fra 2017 og frem. |
| Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner | | Af de samlede økonomiske konsekvenser forventes de administrative konsekvenser at udgøre 2,3 mio. kr. i 2013, 5,2 mio. kr. i 2014 og 2015, 2,7 mio. kr. i 2016 og 0,2 mio. kr. i 2017 og frem. Heraf udgør de kommunale merudgifter 0,3 mio. kr. i 2014 til 2016. De statslige merudgifter udgør 2,3 mio. kr. i 2013, 4,9 mio. kr. i 2014-2015, 2,4 mio. kr. i 2016 og 0,2 mio. kr. fra 2017 og frem. |
| Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet | | |
| Administrative konsekvenser for erhvervslivet | | |
| Miljømæssige konsekvenser | | |
| Administrative konsekvenser for borgerne | | |
| Forholdet til EU-retten | Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter | |

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

For at kvalitetssikre kommunernes indsats over for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge under 18 år foreslås det, at Ankestyrelsen løbende i sin virksomhed, herunder ved gennemgang af et antal konkrete sager, følger kommunernes indsats over for børn eller unge, der mistænkes for eller har begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet. Det foreslås endvidere, at politiet efter anmodning fra Ankestyrelsen skriftligt orienterer om konkrete underretninger til kommunerne vedrørende børn og unge, der mistænkes for at have begået voldskriminalitet, anden alvorlig kriminalitet eller gentagen kriminalitet

Som led i gennemgangen af konkrete sager kan Ankestyrelsen indhente alle sagens akter, herunder den foreløbige handleplan i medfør af § 57 c, stk. 2, og på den baggrund vurdere, om kommunen har håndteret sagen i henhold til lovgivningen. Ankestyrelsen kan behandle de konkrete sager, som gennemgås som led i den løbende kontrol, efter § 65, hvis Ankestyrelsen vurderer, at kommunen i de konkrete sager ikke har foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser i overensstemmelse med barnets eller den unges bedste. Hvis kommunen ikke har behandlet sagerne i henhold til lovgivningen, kan Ankestyrelsen i henhold til reglerne om Ankestyrelsens egendrift beføjelse, som følger af § 65 i serviceloven, pålægge kommunen dette. Hvis kommunen ikke følger Ankestyrelsens pålæg, kan Ankestyrelsen træffe en foreløbig afgørelse herom. I tilfælde, hvor den løbende kontrol viser særlige faglige og indholdsmæssige udfordringer i enkelte kommuner, kan Ankestyrelsen henvise kommunerne til vejledende rådgivning hos VISO.

Orienteringen om underretninger fra politiet skal indeholde de nødvendige oplysninger til identifikation i kommunen, dvs. barnets/den unges cpr. nummer, dato for politiets underretning og den kommune, som underretningen er sendt til.

Til nr. 2-7

Forslaget er en redaktionel ændring som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 8-10.

Til nr. 8

Den foreslåede bestemmelse giver adgang til, at der kan oprettes delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, der er målrettet adfærdsvanskelige unge. Det fastholdes, at målgruppen for delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner er børn og unge mellem 12 og 17 år, hvor det vurderes afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet eller den unge kan tilbage- og fastholdes fysisk, og at der er risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminel adfærd, misbrugsproblemer, eller andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Den delvist lukkede afdeling på døgninstitution skal godkedes særskilt, så det sikres, at kommunen i godkendelsen forholder sig til både personalets forudsætninger for at anvende de øgede muligheder for at bruge magt, og til hvorvidt institutionens fysiske rammer understøtter dette.

I forbindelse med den fysiske indretning af den delvist lukkede afdeling på døgninstitution skal det sikres, at de øgede muligheder for fast- og tilbageholdelse ikke rammer de øvrige børn og unge på døgninstitutionen.

Til nr. 9 og 10

De foreslåede bestemmelser i stk. 2, 3 og 6 sikrer, at de regler, der allerede er gældende i dag for delvis lukkede døgninstitutioner, også vil gælde delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner. For at sikre de unges retssikkerhed foreslås det derfor, at det fortsat er børn og unge-udvalget, som skal træffe afgørelse om, at den unge kan fastholdes og tilbageholdes på en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, og at Social- og Integrationsministeren også fastsætter nærmere regler for anbringelse på og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede afdelinger på en døgninstitution.

Til nr. 11

Til § 137 e

Til stk. 1

Med det foreslåede kapitel 24 a kan kommunalbestyrelsen uden retskendelse træffe afgørelse om indgreb efter forslaget § 137 g - § 137 j, som udføres på det sociale område over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller en boform, jf. § 108 i samme lov.

Det foreslåede kapitel omfatter dels personer, der er anbragt i henhold til en dom, jf. straffelovens § 68, § 69 og § 79, dels varetægtsarrestanter, der er anbragt, jf. retsplejelovens § 765, på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller en boform, jf. § 108 i samme lov.

Målgruppen for det foreslåede kapitel 24 a er personer med domstype 1 til og med 4, der er beskrevet under punkt 7.5. i Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2007, og som er nærmere omtalt under de almindelige bemærkninger under punkt 2.3. i afsnittet under gældende ret. Personer med domstype 5 i Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2007, dvs. dom til tilsyn af kommunen, således at den domfældte efterkommer tilsynsmyndighedernes bestemmelse om ophold og arbejde, er ikke omfattet af det foreslåede kapitel.

Psykisk afvigende kriminelle, der i henhold til en strafferetlig afgørelse har en foranstaltning, der udmøntes af det psykiatriske sundhedssystem under regionerne og af Kriminalforsorgen er ikke omfattet af kapitlet.

Med forslaget forbliver servicelovens kapitel 24 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten uændret. Formålet med det foreslåede kapitel 24 a er således alene at indføre de indgrebsmuligheder, der fremgår af de foreslåede bestemmelser i § 137 g - § 137 i, over for den mindre gruppe af personer, hvis ophold på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller en boform, jf. § 108 i samme lov, skyldes en strafferetlig afgørelse. Indgreb omfattet af den foreslåede § 137 j omfatter alene anbragte på boformer, jf. servicelovens § 108.

Til stk. 2

Det foreslås, at unge under 18 år ligeledes skal være omfattet af det foreslåede kapitel 24 a, hvis opholdet er led i afsoning, jf. en idømt foranstaltning efter straffeloven, opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 765, eller opholdet er led i en idømt foranstaltning, jf. straffelovens § 74 a.

Til stk. 3

Personer, hvis ophold på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller en boform, jf. § 108 i samme lov, ikke skyldes en strafferetlig afgørelse, er ikke omfattet af det foreslåede kapitel 24

a. Stk. 3 fastslår, at reglerne heller ikke finder anvendelse over for personer, der bliver boende på anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, efter at foranstaltningen er ophævet.

Til § 137 f

Til stk. 1

Myndighedsansvaret på det sociale område i forhold til den enkelte borger er hos kommunalbestyrelsen. Det fremgår således af servicelovens § 3, stk. 1, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter denne lov. Dette gælder også i forhold til reglerne efter det foreslåede kapitel 24 a.

Af hensyn til at sikre sammenhæng mellem, hvilken kommune, der har pligt til at yde hjælp efter den sociale lovgivning, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven, i forhold til den enkelte anbragte, og den kommune, der træffer afgørelse om indgreb efter det foreslåede kapitel 24 a, foreslås det, at den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter den sociale lovgivning i forhold til den enkelte anbragte, også er den myndighed, der efter forslaget træffer afgørelser om indgreb.

Hvis borgeren f.eks. i forbindelse med kommunens afgørelse om udmøntning af den strafferetlige afgørelse er flyttet med medvirken fra sin opholdskommune til en boform, jf. servicelovens § 108, i en anden kommune, vil borgeren som udgangspunkt efter ikrafttræden af lov nr. 550 af 26. maj 2010 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om social service (Sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar på det specialiserede socialområde) bevare denne kommune som handlekommune efter bl.a. den sociale lovgivning og dermed også i forhold til reglerne i det foreslåede kapitel 24 a.

Afgørelsen af, hvilken kommune, der er handlekommune i forhold til de nye indgrebsmuligheder, skal derfor træffes på baggrund af reglerne i retssikkerhedslovens §§ 9-9 b, herunder på baggrund af de ændringer, der blev indført med lov nr. 550 af 26. maj 2010 og de beslutninger om delegation, som borgerens oprindelige opholdskommune måtte have truffet i forhold til den enkelte borger, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 9. Det fremgår af § 9, stk. 9, i retssikkerhedsloven, at kommunalbestyrelsen i en kommune, der efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 7, har pligt til at yde hjælp til en person efter serviceloven, efter aftale med borgerens opholdskommune, jf. § 9, stk. 2, i samme lov, kan bemyndige denne til helt eller delvis at varetage udøvelsen af sine opgaver i forhold til den pågældende.

Afgørelse om indgreb, jf. de foreslåede § 137 g - § 137 j, truffet af kommunalbestyrelsen, lederen og stedfortræderen, jf. kan påklages efter den foreslåede § 137 l.

Til stk. 2

Den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, kan bemyndige lederen og dennes stedfortræder af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, til at træffe afgørelse efter det foreslåede kapitel 24 a i de tilfælde, hvor iværksættelse er uopsætteligt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Bemyndigelse kan gives til ledere og deres stedfortrædere af anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, der drives af kommuner, regioner og private.

Bestemmelsens anvendelsesområde er alene de konkrete situationer, hvor det er nødvendigt at træffe afgørelse om indgreb efter dette kapitel med det samme af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Den foreslåede bestemmelse tager bl.a. sigte på en situation, hvor der er nærliggende risiko for, at den anbragte på en boform, jf. servicelovens § 108, vil forlade boformen uden tilladelse om natten. Den foreslåede bestemmelse tager endvidere sigte på en situation, hvor den anbragte på anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, med pædofile hensigter kontakter børn over internettet, og hvor øjemedet forspildes, hvis der kan gribes hurtigt ind.

Lederens og dennes stedfortræders afgørelser om indgreb, jf. de foreslåede § 137 g - § 137 j, kan påklages efter den foreslåede § 137 l.

Til stk. 3

Efter servicelovens § 4, stk. 2, opfylder kommunalbestyrelsen sit forsyningsansvar efter servicelovens § 3, stk. 1, ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud. Med den foreslåede bestemmelse i stk. 3 fastslås det, at indgreb efter det foreslåede kapitel 24 a kan udføres af ansatte på kommunale, regionale og private anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov. Med forslaget er der således parallelitet imellem, hvilke leverandører, borgernes handlekommune kan samarbejde med i forhold til at løfte sit forsyningsansvar på det sociale område, og hvem, der kan udføre indgreb efter det foreslåede kapitel.

Myndighedsansvaret for opgaverne efter dette kapitel påhviler kommunalbestyrelserne. Lederen af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, har imidlertid et professionelt ansvar for at holde de ansatte, som arbejdsgiveren har givet opgaven med at udføre indgreb i den personlige frihed efter dette kapitel, underrettet om, hvilke indgrebsmuligheder, der kan anvendes i forhold til den enkelte anbragte. Det er ligeledes en ledelsesopgave at vejlede de ansatte om det pædagogiske og retlige handlerum i forbindelse med anvendelsen af bestemmelserne efter det foreslåede kapitel 24 a. Endelig er det en ledelsesopgave at udstikke rammer for, hvordan indgrebsmulighederne i forhold til den enkelte anbragte skal anvendes på baggrund af den afgørelse, som kommunalbestyrelsen eller lederen har truffet efter stk. 1 og stk. 2.

Socialstyrelsen vil i forbindelse med implementeringen af lovforslaget afholde undervisningsdage, hvor der bl.a. introduceres til metoder om risikovurdering. Endelig vil Socialstyrelsen udarbejde en håndbog om de nye regler, hvor der ligeledes introduceres til risikovurderingsmetoder, og som kan være handlings- og refleksionsanvisende i det daglige arbejde på kommunale, regionale og private anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, hvor der bor personer, der er anbragt i henhold til en dom eller kendelse i en straffesag.

Til stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse er en fastsættelse i det foreslåede kapitel 24 a af, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med en afgørelse efter det foreslåede stk. 1 og lederen af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, i forbindelse med en afgørelse efter det foreslåede stk. 2, er forpligtet til at vælge det mindst indgribende initiativ, hvis det er tilstrækkeligt til at opnå formålet. Bestemmelsen svarer til det almindelige forvaltningsretlige princip om forholdsmæssighed, hvorefter et indgreb ikke må være mere vidtgående, end formålet tilsiger.

Hvis en pædagogisk indsats uden indgreb er tilstrækkelig til at opnå det formål, som et indgreb skulle opnå, er betingelserne for at iværksætte indgreb efter det foreslåede kapitel 24 a ikke opfyldt.

Kommuner, regioner, anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, kan få vejledende socialfaglig og pædagogisk rådgivning med et kriminalpræventivt sigte hos Socialstyrelsen, herunder VISO, jf. § 13, i samme lov, om blandt andet metoder til risikovurdering.

Til § 137 g

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse omfatter personer, der er anbragt på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformer, jf. § 108 i samme lov, i henhold til en strafferetlig afgørelse, herunder på den særligt sikrede afdeling på Kofoedsminde.

Det foreslås, at der uden retskendelse kan træffes afgørelse om, at den anbragtes brug af telefon i konkrete tilfælde skal påhøres eller overvåges. Det er en betingelse for at iværksætte indgreb efter det foreslåede stk. 1, at indgrebet skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Ifølge det foreslåede § 137 f, stk. 4, er det tillige en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer.

Bestemmelsen tager sigte på de situationer, hvor personer, der er anbragt på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformer, jf. § 108 i samme lov, anvender telefon og internet til kriminelle formål. Det kan for eksempel være i situationer, hvor den anbragte med pædofile hensigter kontakter børn over internettet. Det kan også være situationer, hvor den anbragte bruger telefonen til at bestille hash med videresalg for øje. Bestemmelsen kan også anvendes, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Hvis en overvågning af den anbragtes brug af telefon og internet, herunder i kombination med en socialpædagogisk indsats, hvor den pågældende påvirkes til at undlade at bruge telefon og internet ikke er tilstrækkelig til at opnå formålet, kan den foreslåede bestemmelse i § 137 g, stk. 2, anvendes, hvis betingelserne for brug af stk. 2 er opfyldt.

Af den foreslåede § 137 f, stk. 2, fremgår, at kommunalbestyrelsen kan bemyndige lederen og stedfortræderen af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformen, jf. § 108 i samme lov, til at træffe afgørelse om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelsen af indgrebet er uopsætteligt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Det bemærkes, at lovforslaget ikke giver de ansatte mulighed for at gennemtvinge de foreslåede indgreb under anvendelse af magt. Hvis den anbragte modsætter sig indgrebet på en sådan måde, at dette ikke kan udføres uden anvendelse af magt, må personalet således om nødvendigt tilkalde politiet med henblik på at lade indgrebet gennemføre ved politiets foranstaltning.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse omfatter personer, der er anbragt på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformer, jf. § 108 i samme lov, i henhold til en strafferetlig

afgørelse, herunder på den særligt sikrede afdeling på Kofoedsminde.

Ifølge det foreslåede stykke stk. 4 i § 137 f, er det en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Hvis det ikke er muligt at få den anbragte til at stoppe brugen af telefon og internet til kriminelle med indgrebet efter stk. 1, giver det foreslåede stk. 2 mulighed for, at der uden retskendelse kan træffes afgørelse om, at adgangen til telefon og internet kan afbrydes eller forhindres.

Af den foreslåede § 137 f, stk. 2, fremgår, at kommunalbestyrelsen kan bemyndige lederen af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, til at træffe afgørelse om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelsen af indgrebet er uopsætteligt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Hvis den anbragte modsætter sig indgrebet på en sådan måde, at dette ikke kan udføres uden anvendelse af magt, må personalet således om nødvendigt tilkalde politiet med henblik på at lade indgrebet gennemføre ved politiets foranstaltning.

Til stk. 3

Af hensyn til den anbragtes retssikkerhed kan den anbragtes kommunikation med offentlige myndigheder, advokater, værger eller bistandsværger dog hverken påhøres, overvåges, afbrydes eller forhindres.

Til § 137 h

Den foreslåede bestemmelse omfatter personer, der er anbragt på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformer, jf. § 108 i samme lov, i henhold til en strafferetlig afgørelse, herunder på den særligt sikrede afdeling på Kofoedsminde.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at der uden retskendelse kan træffes afgørelse om undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Bestemmelsen skaber mulighed for, at personalet undersøger den anbragtes opholdsrum, beklædning og tasker for f.eks. våben, tændstikker, lightere og andre genstande, hvis der er truffet afgørelse herom efter § 137 f.

Bestemmelsen indeholder ikke hjemmel til at foretage kropsvisitation, og forslaget giver ikke de ansatte mulighed for at gennemtvinge de foreslåede indgreb under anvendelse af magt. Hvis den anbragte modsætter sig indgrebet på en sådan måde, at dette ikke kan udføres uden anvendelse af magt, må personalet således om nødvendigt tilkalde politiet med henblik på at lade indgrebet gennemføre ved politiets foranstaltning.

Ifølge det foreslåede § 137 f, stk. 4, er det en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Der kan således alene foretages indgreb, når den socialpædagogiske indsats ikke slår til.

Til § 137 i

Den foreslåede bestemmelse omfatter personer, der er anbragt på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformer, jf. § 108 i samme lov, i henhold til en strafferetlig afgørelse, herunder på den særligt sikrede afdeling på Kofoedsminde.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at der uden retskendelse kan træffes afgørelse om inddragelse af effekter, der er i den anbragtes besiddelse, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Bestemmelsen skaber mulighed for, at personalet inddrager f.eks. våben, tændstikker, lightere og andre genstande, hvis der er truffet afgørelse herom efter § 137 f. Hvis der ved en undersøgelse af den anbragtes opholdsrum efter den foreslåede § 137 h findes en almindelig brødkniv eller en lighter, kan den inddrages, hvis der i forhold til den anbragte er truffet afgørelse efter § 137 i, herom. Bestemmelsens anvendelsesområde kan også være situationer, hvor der er iværksat et indgreb efter § 137 g, stk. 2, hvor det efterfølgende kan være nødvendigt at tilbageholde telefon og computerudstyr af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Såfremt der findes effekter på døgninstitutioner, herunder sikrede afdelinger, delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt anbringelsessteder efter servicelovens § 66, nr. 5 og 6, som af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn findes uforsvarlige, kan anbringelsesstedets leder eller den, der bemyndiges dertil efter gældende ret, træffe bestemmelse om tilbageholdelse af effekterne, jf. § 123 a, stk. 6, i serviceloven.

Ifølge det foreslåede § 137 f, stk. 4, er det en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Der kan således alene foretages indgreb, når den socialpædagogiske indsats ikke slår til.

Til § 137 j

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse omfatter personer, der er anbragt i boformer, jf. servicelovens § 108, i henhold til afgørelse, truffet i forbindelse med en straffesag, herunder på den særligt sikrede afdeling på boformen Kofødsminde.

Bestemmelsens anvendelsesområde er tilfælde, hvor der er risiko for, at den anbragte vil forlade boformen, jf. servicelovens 108, uden tilladelse.

Formålet med en anbringelse på en boform, jf. servicelovens § 108, i henhold en afgørelse truffet i forbindelse med en straffesag er at forebygge lovovertrædelser. Den anbragte er som led i den strafferetlige afgørelse frihedsberøvet og må kun forlade boformen med særlig tilladelse.

Bestemmelsen finder således også anvendelse på tilfælde, hvor der ikke er nærliggende risiko for, at den pågældende vil begå kriminalitet under undvigelsen.

Der er fastsat regler om tilladelse til udgang i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 200 af 25. marts 2004 om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller institution i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret. Bekendtgørelsen omfatter personer over den kriminelle lavalder. Efter denne bekendtgørelse træffes afgørelse om udgang for personer over den kriminelle lavalder, der er anbragt i henhold til dom efter straffelovens § 68, § 69 og § 73.

Der er fastsat regler om særlige sikkerhedsforanstaltninger i boformer i § 16 i bekendtgørelse nr. 732 af 29. juni 2012 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven. Det er alene personer med domstype 1 og 2, der anbringes på særligt sikrede afdelinger, jf. punkt

7.5. i Rigsadvokatens meddelelse 5/2007. En særligt sikret afdeling, jf. § 16 i bekendtgørelse nr. 732 af 29. juni 2012 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven, er omfattet af den foreslåede § 137 j.

Ifølge det foreslåede § 137 f, stk. 4, er det en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer. Der kan således alene foretages indgreb, når den socialpædagogiske indsats ikke slår til.

Til stk. 2

I forbindelse med afgørelse om indgreb efter den foreslåede bestemmelse skal der i hvert enkelt tilfælde tages stilling til, om samtlige betingelser, der er nævnt i det foreslåede stk. 2 er opfyldt. Hvis samtlige betingelser ikke er opfyldt, kan indgrebet ikke iværksættes.

Til § 137 k

Til stk. 1

Efter den foreslåede bestemmelse skal iværksatte indgreb straks bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længere er til stede. Bestemmelsen svarer til det almindelige forvaltningsretlige princip om nødvendighed, hvorefter et indgreb over for borgerne ikke må være mere indgribende, end hvad der er nødvendigt.

Den foreslåede bestemmelse udtrykker sammen med bestemmelsen i den foreslåede § 137 f, stk. 4, om forholdsmæssighed, hvorefter et indgreb ikke må være mere vidtgående, end formålet tilsiger, et almindeligt forvaltningsretligt princip om proportionalitet.

Kommuner, regioner, anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, og boformer, jf. § 108 i samme lov, kan få vejledende socialfaglig og pædagogisk rådgivning med et kriminalpræventivt sigte hos Socialstyrelsen, herunder VISO, jf. § 13, i samme lov, om blandt andet metoder til risikovurdering.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse skal bidrage til at sikre, at iværksatte indgreb bringes til ophør, når betingelserne for, at de kunne iværksættes, ikke længere er til stede.

Til § 137 l

Til stk. 1

Det foreslås, at afgørelser efter § 137 g - § 137 j skal kunne påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det er både afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen og lederen samt dennes stedfortræder, der kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Klageinstansen vil blandt andet kunne tage stilling til, om betingelserne for at træffe afgørelse om indgreb er til stede, herunder om de fortsat er til stede.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til servicelovens § 133, stk. 4, vedrørende klager efter lovens §§ 125, 126, 126

a, 127, 128 og 137 b og 137 c, stk. 2, men er i forhold til personkredsen, der kan klage på den anbragtes vegne, udvidet med, at bistandsværger, der er reguleret i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 947 af 24. september 2009 om bistandsværger, samt forældremyndighedsindehavere, kan klage over afgørelsen. Bestemmelsen tilgodeser et ønske om at sikre retssikkerheden for personer, der ikke selv er i stand til klage.

Til § 137 m

Til stk. 1

I den foreslåede § 137 m, stk. 1, fastsættes regler om registrering og indberetning af indgreb til den kommunalbestyrelse, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9 b, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Den foreslåede bestemmelse svarer til de krav, der stilles til registrering og indberetning af indgreb efter § 41 i bekendtgørelse nr. 1093 af 21. september 2010 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, hvor indberetningerne sendes til det regionsråd eller den kommunalbestyrelse, der fører driftsorienteret tilsyn. Efter det foreslåede stk. 1, skal indberetningerne imidlertid sendes af lederen eller dennes stedfortræder af anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, til den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9 b, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og som udmønter foranstaltningen i henhold til den strafferetlige afgørelse.

Oplysningerne i registreringerne og indberetningerne er centrale i forbindelse med kommunalbestyrelsens løbende opfølgning på indsatsen, jf. servicelovens § 148, stk. 2, og det kriminalpræventive tilsyn, jf. § 16 a, stk. 1, 1. pkt., i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område i forhold til den enkelte anbragte. Oplysningerne kan tillige anvendes i forbindelse med den strafferetlige opfølgning, jf. straffelovens § 72.

Til stk. 2

Af hensyn til varetagelsen af opgaven med at føre et driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet, jf. servicelovens § 66, eller boformen, jf. § 108 i samme lov, foreslås det, at lederen eller dennes stedfortræder orienterer regionsrådet, jf. servicelovens § 5, stk. 7, eller kommunalbestyrelsen, jf. § 148 a i samme lov om indgrebene.

Til § 2

Til nr. 1

De foreslåede sproglige ændringer har til formål at tydeliggøre bestemmelsen i forhold til målgruppebeskrivelsen for bestemmelsen og det kriminalpræventive formål med kommunalbestyrelsens særlige tilsyn. Den foreslåede ændring indebærer ikke en ændring af retstilstanden.

Udover det kriminalpræventive personrettede tilsyn, jf. § 16 a, stk. 1, 1. pkt., i retssikkerhedsloven, fører kommunalbestyrelsen ifølge servicelovens 148, stk. 1, personrettet tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, jf. servicelovens § 3, stk. 1. Det er kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven, der har pligt til at føre tilsyn efter servicelovens § 148, stk. 1, og retssikkerhedslovens § 16 a, stk. 1, 1. pkt., i forhold til den enkelte borger. Kommunalbestyrelsen i

samme kommune skal endvidere, jf. servicelovens § 148, stk. 2, løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp.

Til § 3

Til stk. 1

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Til stk. 2

§ 13, stk. 6, § 19, stk. 3, og § 65 a skal gælde i 3 år og ophæves derfor den 1. juli 2016. Det betyder, at kommunerne med forslaget kan hente gratis vejledende rådgivning hos VISO om forebyggelse af kriminalitet blandt børn og unge generelt og i forhold til enkeltsager frem til 1. juli 2016, samt at kravet om en plan for en sammenhængende indsats over for ungdomskriminalitet som en del af den sammenhængende børnepolitik og Ankestyrelsens løbende opfølgning på kommunernes indsats vil gælde frem til 1. juli 2016.